

nemlig tilstaae, at jeg troer, vi ere i den yderligste Modsatning til hinanden i de fleste Retninger. Han tog et Exempel, hentet fra private Underretninger, som skulde bevise, at der herskede en saadan Tvang i Bondestanden, at de næsten ikke turde modtage et billigt Tilbud. Jeg troer, at, naar det kan tillades at fremføre saadanne private Exempler her i Salen, maa det ogsaa tillades mig at fremføre et lignende i modsat Retning. Der er en meget agtet Godseier i min Valgkreds, der lige til den allerfæneste Tid har vist den allerhøieste Humanitet mod sine Bønder. Han har for en jævndrende Bonde, til hvem han i sine Ungdomsaar havde staaet i et venstabeligt Forhold, fremlagt en 20—30 Breve fra Standspersoner i forskellige Egne i Danmarks Rige, hvori han faaer de største Skamfrister og den største Tort for sin Humanitet mod Bondestanden (Hør!). Jeg troer, dette er et lige saa stort Beviis som det første, men maaffee ere de urigtige begge (Latter). Naar den sidste ærede Taler, som specielt henvendte sig til mig, nemlig Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 5te Valgkreds (L. Jensen) yttrede sin Beklagelse over, at han var af en Mening, der var modsat min, da troer jeg i Grunden, at det slet ikke har noget at betyde, thi der er vistnok Ingen i denne Sal, der mere end jeg er stemt for, at Selveiendom bliver fremmet, og det saa hurtigt som muligt, thi jeg er overbevist om, at Fæste for Diebliffet er utaaleligt. Jeg har selv hørt Godseiere sige: Vi kunne ikke bortfæste Bøndergaardene, thi Liderne ere jo saaledes, at vi ikke vide, om vi blive nødte til at sælge dem for Spotpris; men dette virker skadeligt paa Bondebefolkningen og paa Godseierne, hvorfor jeg ogsaa af min yderste Magt vil anstrenge mig og virke her i Thinget for at faae Loven hurtigt fremmet. Naar jeg har fremført Vittringer eller Betænkkeligheder paa Bondestandens Begne, saa er det Noget, jeg er berettiget til at gjøre, thi jeg har udtalt disse Betænkkeligheder, før jeg fik Opfordring til at stille mig til Valg, og jeg troer ogsaa, at den Valgkreds, hvori jeg er valgt, samstemmer med mig i den Retning og har et Slags Frygt for at faae Forpagtning paa kort Aaremaal.

Formanden: Rigsdagsmanden for Maribo Amts 3die Valgkreds har Ordet.

Lesen: Jeg frasælger Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Præstø Amts 1ste Valgkreds har Ordet.

L. Hansen: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg vil gjøre. Da jeg hører, der er Enkelte her i Salen, der have Meget imod en Tvangslov, saa vil jeg kun oplyse, hvorledes det er gaaet med de frivillige Overeenskomster i den Egn, hvor jeg er meest bekendt. Der er solgt enkelte Gaarde, nogle ad Frivillighedens Bei og nogle, som vare Eiendom iforveien, ved offentlig Auction. Priserne paa begge disse Slags Gaarde have været imellem 4 og 5000 Rbd.; men den samme Godseier, der for et Mars Tid siden har solgt Gaarde til 4500, idethøieste 5000 Rbd., vil nu have 8 à 9000 Rbd. for en Gaard af lignende Størrelse. Jeg troer slet ikke, at der for Eftertiden vil være Haab om at faae Noget ad Frivillighedens Bei, og derfor mener jeg, at Tvangsloven, især i den af mig omhandlede Egn, vil blive nødvendig. Jeg har forresten hørt Meget baade for og imod denne Lov, men jeg har ikke hørt Andet, end hvad der allerede har været sagt tidligere. Jeg skal derfor kun tilføie, at, dersom de, der her modsatte sig Tvangsloven, havde solt Godseiernes Fæste- og Leiepidf ligesaa godt som vi Andre, saa vilde de vistnok ligesaa meget som vi Andre stræbe efter at blive frie for den (Hør! Hør!).

Svensen: Naar der her har været Spørgsmaal om Hensigtsmæssigheden af Fæsteforholdets Afsløsning, saa maa jeg bemærke, at jeg troer, at denne Sag i Almindelighed ansees for at være af den yderste Bigtighed, og at det derfor er enhver Rigsdagsmands Pligt at bidrage, hvad der staaer i hans Magt til, at Selveiendom kan indføres. Men, skøndt vi derfor med en meget stor Majoritet ere gaaede ind paa dette Lovforslags Behandling, saa troer jeg dog paa den anden Side, at der kan være mange Punkter deri at rette, og navnlig maa jeg udtale, at det strider imod min Følelse af hvad der er Retfærdighed, naar man vil tillægge den ene Part Ret til at forlange en Ting tilkjøbs til en hvilken som helst Tid og under hvilken som helst Forhold, og den anden Part